EUROOPAN
KOMISSIO

Bryssel 17.6.2022
COM(2022) 307 final

ANNEX

LIITE

asiakirjaan

neuvoston päätös

Euroopan unionin ja Ukrainan välisen maanteiden tavaraliikennettä koskevan sopimuksen allekirjoittamisesta Euroopan unionin puolesta ja sen väliaikaisesta soveltamisesta

LIITE

EUROOPAN UNIONIN JA UKRAINAN VÄLINEN MAANTEIDEN TAVARALIIKENNETTÄ KOSKEVA SOPIMUS

EUROOPAN UNIONI, jäljempänä myös ’unioni’,

sekä

UKRAINA,

jäljempänä erikseen ’osapuoli’ ja yhdessä ’osapuolet’, jotka

1. OVAT TIETOISIA merkittävistä häiriöistä, joita liikennealalla Ukrainassa on Venäjän Ukrainaa vastaan käymän hyökkäyssodan seurauksena;
2. TUNNUSTAVAT, etteivät perinteiset kuljetusreitit alueella ole käytettävissä ja että on kiireellisesti suojattava toimitusketjut ja elintarviketurva käyttämällä vaihtoehtoisia reittejä maanteitse erityisesti viljan, polttoaineen, elintarvikkeiden ja muiden tavaroiden kuljettamiseksi Ukrainasta unioniin;
3. HALUAVAT tukea Ukrainan yhteiskuntaa ja taloutta sallimalla unionin ja ukrainalaisten maanteiden tavaraliikenteen harjoittajien harjoittaa tavaraliikennettä Ukrainan alueelle ja sen kautta unioniin ja tarvittaessa päinvastoin;
4. PANEVAT MERKILLE, että nykyinen järjestelmä, joka perustuu rajalliseen määrään jäsenvaltioiden lupia, ei anna ukrainalaisille maanteiden tavaraliikenteen harjoittajille tarvittavaa joustavuutta lisätä toimintaansa unionin kautta ja sen kanssa;
5. OVAT VAKAASTI PÄÄTTÄNEET tulevaisuutta varten varmistaa, että osapuolten alueelle sijoittautuneiden maantieliikenteen harjoittajien edellytykset osapuolten välisen maanteiden tavaraliikenteen markkinoille pääsyyn eivät missään tapauksessa tule olemaan rajoittavampia kuin nykytilanteessa;
6. OVAT VAKAASTI PÄÄTTÄNEET auttaa Ukrainan taloutta vapauttamalla unionin ja Ukrainan väliset kauttakuljetukset ja kahdenväliset kansainväliset kuljetukset, jotta tarvittavat tavarakuljetukset mahdollistetaan ja molemmille osapuolille annetaan samat vastavuoroiset oikeudet kauttakulkuun ja kahdenvälisiin kansainvälisiin kuljetuksiin näiden alueiden välillä;
7. PANEVAT MERKILLE, että Euroopan unionin ja Euroopan atomienergiayhteisön ja niiden jäsenvaltioiden sekä Ukrainan välisen assosiaatiosopimuksen, jäljempänä ’assosiaatiosopimus’, 136 artiklassa määrätään osapuolten välisen liikenteen yhteensovitetusta ja asteittaisesta vapauttamisesta ja todetaan, että tätä koskevia edellytyksiä olisi käsiteltävä erityisissä maantieliikennesopimuksissa;
8. HALUAVAT soveltaa tämän sopimuksen määräyksiin assosiaatiosopimuksen riitojenratkaisua koskevaa lukua;

9. HALUAVAT tukea ukrainalaisia kuljettajia ja helpottaa heidän taitojensa ja osaamisensa hyödyntämistä luomalla olosuhteet, joissa he voivat jatkaa ukrainalaisten ajokorttiensa ja ammattipätevyystodistustensa käyttöä;
10. TUNNUSTAVAT, että Ukrainan liikennealaan ja infrastruktuureihin kohdistuvien Venäjän hyökkäyssodan vaikutusten kestoa ei voida ennakoida, minkä vuoksi osapuolet neuvottelevat sekakomiteassa viimeistään kolme kuukautta ennen sopimuksen voimassaolon päättymistä sopimuksen uusimistarpeen arvioimiseksi;
11. TOTEAVAT, että kansainvälisessä maantieliikenteessä toimivien ajoneuvojen miehistöjen työstä tehdyllä eurooppalaisella sopimuksella (AETR) varmistetaan, että tämän sopimuksen mukaista kuljetustoimintaa harjoitetaan kuljettajien työoloja ja reilua kilpailua kunnioittaen ja liikenneturvallisuutta vaarantamatta;

OVAT SOPINEET SEURAAVAA:

1 artikla

Tavoitteet

1) Tämän sopimuksen tarkoituksena on helpottaa tilapäisesti maanteiden tavaraliikennettä Euroopan unionin ja Ukrainan välillä ja niiden kautta myöntämällä osapuolten välisiä tavaroiden kauttakulku- ja kuljetusoikeuksia jommankumman osapuolen alueelle sijoittautuneille liikenteenharjoittajille Venäjän Ukrainaa vastaan käymän hyökkäyssodan seurausten ja sen maan kaikille liikennemuodoille aiheuttamien merkittävien häiriöiden johdosta.

2) Tähän sopimukseen sisältyy myös toimenpiteitä, joilla helpotetaan kuljettajien asiakirjojen tunnustamista.

3) Tämän sopimuksen ei pidä tulkita rajoittavan tai muulla tavoin mitätöivän kansainvälisen maantieliikenteen markkinoille pääsyn edellytyksiä osapuolten välillä tämän sopimuksen voimaantulopäivää edeltäneeseen päivään verrattuna.

2 artikla

Soveltamisala

1) Tätä sopimusta sovelletaan osapuolten väliseen toisen lukuun harjoitettavaan kauttakuljetukseen ja kansainväliseen maanteiden tavaraliikenteeseen, sanotun kuitenkaan rajoittamatta kansainvälisen liikennefoorumin monenvälisessä kiintiöjärjestelmässä vahvistettujen sääntöjen soveltamista. Maanteiden tavaraliikenne Euroopan unionin jäsenvaltiossa tai Euroopan unionin jäsenvaltioiden välillä ei kuulu tämän sopimuksen soveltamisalaan. Kolmansien maiden välisen tavaraliikenteen kauttakulku toisen osapuolen alueen kautta ei kuulu tämän sopimuksen soveltamisalaan.

2) Tässä sopimuksessa määrätään myös tietyistä kuljettajan asiakirjoja koskevista erityismääräyksistä.

3 artikla

Määritelmät

Tässä sopimuksessa tarkoitetaan:

1) ’sijoittautumisosapuolella’ osapuolta, johon maanteiden tavaraliikenteen harjoittaja on sijoittautunut;

2) ’maanteiden tavaraliikenteen harjoittajalla’ luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä, joka harjoittaa rahtiliikennettä kaupallisessa tarkoituksessa ja joka on sijoittautunut osapuoleen kyseisen osapuolen lainsäädännön mukaisesti ja jolle sama osapuoli on antanut luvan harjoittaa toisen lukuun kansainvälistä tavaraliikennettä joko moottoriajoneuvoilla tai ajoneuvoyhdistelmillä;

3) ’ajoneuvolla’ yksinomaan tavaroiden kuljetukseen käytettävää moottoriajoneuvoa, joka on rekisteröity jommassakummassa osapuolessa, tai ajoneuvoyhdistelmää, josta ainakin moottoriajoneuvo on rekisteröity jommassakummassa osapuolessa;

4) ’kauttakululla’ ajoneuvojen liikkumista osapuolen alueella ilman, että toiseen osapuoleen sijoittautunut maanteiden tavaraliikenteen harjoittaja lastaa tai purkaa tavaroita;

5) ’kahdenvälisellä kansainvälisellä kuljetuksella’ ajoneuvolla tapahtuvaa kuormattua matkaa sijoittautumisosapuolen alueelta toisen osapuolen alueelle ja päinvastoin, riippumatta siitä, tapahtuuko kuljetus kolmannen maan alueen kautta;

6) ’kuljettajan asiakirjoilla’ kotimaista ajolupaa, kuten ajokorttia, josta käy ilmi ne edellytykset, joiden täyttyessä kuljettajalla on asiakirjan myöntäneen osapuolen lainsäädännön mukaan lupa ajaa, tai ammatillisen pätevyyden osoittavaa todistusta, kuljettajan ammattipätevyyskorttia tai muuta virallista asiakirjaa, josta käy ilmi, että sen haltijalla on asiakirjan myöntäneen osapuolen lainsäädännössä vaadittu pätevyys ja koulutus ajotoiminnan harjoittamiseen direktiivin 2003/59/EY[1] 1 artiklassa olevia ehtoja vastaavin ehdoin;

4 artikla

Pääsy maantieliikennepalvelujen markkinoille

Maanteiden tavaraliikenteen harjoittajilla on oikeus harjoittaa seuraavanlaista maanteiden tavaraliikennettä:

a) kuormattuna tehtävät kuljetukset ajoneuvolla, jonka lähtö- ja saapumispaikka on kahden eri osapuolen alueella ja joka voi kulkea kolmannen maan alueen kautta;
b) ajoneuvolla kuormattuna ajettavat matkat sijoittautumisosapuolen alueelta saman osapuolen alueelle toisen osapuolen alueen kautta;

[1] Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2003/59/EY, annettu 15 päivänä heinäkuuta 2003, maanteiden tavara- ja henkilöliikenteeseen tarkoitettujen tiettyjen ajoneuvojen kuljettajien perustason ammattipätevyydestä ja jatkokoulutuksesta, neuvoston asetuksen (ETY) N:o 3820/85 ja neuvoston direktiivin 91/439/ETY muuttamisesta sekä neuvoston direktiivin 76/914/ETY kumoamisesta (EUVL L 226, 10.9.2003, s. 4).

c) ajoneuvolla kuormattuna ajettavat matkat sijoittautumisosapuolen alueelle tai alueelta kolmanteen maahan toisen osapuolen alueen kautta;

d) ajoneuvolla tyhjänä ajettavat matkat a, b ja c alakohdassa tarkoitettujen matkojen yhteydessä.

5 artikla

Kuljettajan asiakirjat

1) Kumpikin osapuoli vapauttaa tämän sopimuksen soveltamisalalla ja sen koko keston ajaksi toisen osapuolen myöntämien ajokorttien haltijat vaatimuksesta, jonka mukaan heillä on oltava kansainvälinen ajokortti, sellaisena kuin se on määritelty Genevessä vuonna 1949 tehdyssä ja Wienissä vuonna 1968 tehdyssä tieliikenneyleissopimuksessa.

2) Ukraina ilmoittaa Euroopan unionille ja sen jäsenvaltioille kaikista 23 päivän helmikuuta 2022 jälkeen toteutetuista toimenpiteistä sen myöntämien kuljettajan asiakirjojen hallinnollisen voimassaolon jatkamiseksi.

3) Osapuolet tekevät yhteistyötä ehkäistäkseen ja torjuakseen petoksia ja kuljettajan asiakirjojen väärentämistä. Tätä varten, rajoittamatta henkilötietojen suojaa koskevien asiaankuuluvien sääntöjen soveltamista, Ukrainan toimivaltaiset viranomaiset toimittavat asiaankuuluvat tiedot Euroopan unionin ja sen jäsenvaltioiden toimivaltaisille viranomaisille Ukrainan toimivaltaisten viranomaisten hallinnoiman verkkoportaalin kautta tai hakemalla tiedot Ukrainan lainsäädännön mukaisesti myönnetyistä sähköisistä ajokorteista.

Jos Euroopan unionin ja sen jäsenvaltioiden toimivaltaisilla viranomaisilla ei ole pääsyä asiaankuuluviin tietoihin asianmukaisin sähköisin keinoin, Ukrainan toimivaltaiset viranomaiset toimittavat asiaankuuluvat tiedot Euroopan unionin ja sen jäsenvaltioiden toimivaltaisille viranomaisille millä tahansa muulla asianmukaisella tavalla.

6 artikla

Kesto

1) Tämä sopimus on voimassa 30 päivään kesäkuuta 2023.

2) Osapuolet neuvottelevat keskenään viimeistään kolme kuukautta ennen sopimuksen voimassaolon päättymistä arvioidakseen tarvetta sen uusimiseen. Tätä varten osapuolet neuvottelevat 7 artiklan 2 kohdan mukaisessa sekakomiteassa.

7 artikla

Sekakomitea

1) Perustetaan sekakomitea. Se seuraa ja valvoo tämän sopimuksen soveltamista ja täytäntöönpanoa ja tarkastelee määräajoin sopimuksen toimivuutta suhteessa sen tavoitteisiin.

2) Sekakomitea kutsutaan koolle jommankumman puheenjohtajan pyynnöstä. Se kutsutaan koolle myös viimeistään kolme kuukautta ennen sopimuksen voimassaolon päättymistä, jotta voidaan arvioida sopimuksen voimassaolon jatkamisen tarvetta ja tehdä asiasta päätös 6 artiklan 2 kohdan mukaisesti. Sekakomitea tekee päätöksen voimassaolon jatkamisesta, ja tarvittaessa myös sen kestosta, tämän artiklan 5 kohdan mukaisesti.

3) Sekakomitea muodostuu osapuolten edustajista. Euroopan unionin jäsenvaltioiden edustajat voivat osallistua sekakomitean kokouksiin tarkkailijoina.

4) Sekakomitean puheenjohtajana toimii vuorotellen Euroopan unionin edustaja ja Ukrainan edustaja.

5) Sekakomitea hyväksyy päätöksensä osapuolten välisellä yhteisymmärryksellä. Päätökset sitovat osapuolia, joiden on toteutettava päätösten täytäntöönpanemiseksi tarvittavat toimenpiteet.

6) Sekakomitea vahvistaa työjärjestyksensä.

8 artikla

Riitojen ratkaisu[2]

Jos osapuolten välillä syntyy erimielisyyttä tämän sopimuksen tulkinnasta ja soveltamisesta, sovelletaan assosiaatiosopimuksen IV osaston 14 luvun määräyksiä soveltuvin osin.

9 artikla

Velvoitteiden täyttäminen

1) Kumpikin osapuoli on täysin vastuussa kaikkien tämän sopimuksen määräysten noudattamisesta.

2) Kumpikin osapuoli varmistaa, että tämän sopimuksen määräysten täytäntöönpanemiseksi toteutetaan tarvittavat toimenpiteet, mukaan lukien määräysten noudattaminen kaikilla hallinnon tasoilla sekä valtuutettua julkista valtaa käyttävien henkilöiden toimesta. Kumpikin osapuoli toimii vilpittömässä mielessä varmistaakseen, että tässä sopimuksessa asetetut tavoitteet saavutetaan.

[2] On selvennettävä, ettei tätä artiklaa eikä tätä sopimusta saa tulkita siten, että sillä myönnettäisiin oikeuksia tai asetettaisiin velvoitteita, joihin voidaan suoraan vedota osapuolten kansallisissa tuomioistuimissa.

3) Tämä sopimus on assosiaatiosopimuksen 479 artiklan 5 kohdassa tarkoitettu sopimus. Osapuoli voi toteuttaa tähän sopimukseen liittyviä aiheellisia toimenpiteitä, jos jotakin assosiaatiosopimuksen 2 artiklassa olennaiseksi osaksi kuvattua velvoitetta rikotaan erityisen vakavasti ja merkittävästi niin, että se uhkaa kansainvälistä rauhaa ja turvallisuutta ja edellyttää välittömiä toimia. Tällaiset aiheelliset toimenpiteet toteutetaan assosiaatiosopimuksen 478 artiklan mukaisesti.

10 artikla

Suojatoimenpiteet

1) Kumpikin osapuoli voi toteuttaa asianmukaisia suojatoimenpiteitä, jos se katsoo, että toisen osapuolen maanteiden tavaraliikenteen harjoittajien harjoittama kuljetustoiminta uhkaa liikenneturvallisuutta. Suojatoimenpiteet on toteutettava noudattaen täysimääräisesti kansainvälistä oikeutta, niiden on oltava oikeasuhteisia sekä laajuudeltaan ja kestoltaan rajoitettuja siihen, mikä on ehdottoman välttämätöntä tilanteen korjaamiseksi tai tämän sopimuksen tasapainon säilyttämiseksi. Ensisijaisesti on käytettävä toimenpiteitä, jotka aiheuttavat vähiten häiriötä tämän sopimuksen toteutumiselle.

2) Asianomaisen osapuolen on ennen neuvottelujen aloittamista ilmoitettava toiselle osapuolelle toteutetuista toimenpiteistä ja toimitettava kaikki asiaa koskevat tiedot.

3) Osapuolet aloittavat välittömästi neuvottelut sekakomiteassa molempia osapuolia tyydyttävän ratkaisun löytämiseksi.

4) Kaikki tämän artiklan nojalla toteutetut toimet keskeytetään heti, kun rikkomuksesta vastuussa oleva osapuoli täyttää taas tämän sopimuksen määräykset tai kun liikenneturvallisuuteen kohdistuva uhka lakkaa.

11 artikla

Alueellinen soveltamisala

Tätä sopimusta sovelletaan alueisiin, joihin sovelletaan Euroopan unionista tehtyä sopimusta ja Euroopan unionin toiminnasta tehtyä sopimusta niissä määrätyin edellytyksin, sekä Ukrainan kansainvälisesti tunnustettujen rajojen mukaiseen alueeseen.
Sen soveltaminen keskeytetään alueilla, jotka eivät ole Ukrainan hallituksen tosiasiallisessa hallinnassa.

12 artikla

Irtisanominen

1) Kumpi tahansa osapuoli voi milloin tahansa ilmoittaa kirjallisesti diplomaattiteitse toiselle osapuolelle päätöksestään irtisanoa tämä sopimus. Sopimus irtisanotaan kahden viikon kuluttua tällaisesta ilmoituksesta, jollei ilmoituksen tehnyt osapuoli ilmoita myöhemmästä ajankohdasta, jolloin tällainen ilmoitus tulee voimaan. Jälkimmäisessä tapauksessa päivämäärä saa olla enintään kaksi kuukautta ilmoituksen tekopäivästä.

2) Maanteiden tavaraliikenteen harjoittajat, joiden ajoneuvo on toisen osapuolen alueella tämän sopimuksen voimassaolon päättyessä, saavat kulkea kyseisen osapuolen alueen kautta palatakseen sen osapuolen alueelle, johon ne ovat sijoittautuneet.

3) Selkeyden vuoksi todetaan, että 1 kohdassa tarkoitetulla ilmoituspäivällä tarkoitetaan päivää, jona ilmoitus toimitetaan toiselle osapuolelle.

4) Tämän sopimuksen 6 artiklan mukainen voimassaolon päättyminen tai tämän artiklan 1 kohdan mukainen irtisanominen ei rajoita osapuolten välisten maantiekuljetuspalvelujen markkinoille pääsyn edellytyksiä verrattuna tilanteeseen, joka vallitsi tämän sopimuksen voimaantuloa edeltäneenä päivänä. Tätä varten, jos

osapuolet eivät pääse myöhemmin sopimukseen, Euroopan unionin jäsenvaltioiden ja Ukrainan välillä kyseisenä päivänä voimassa olevissa kahdenvälisissä sopimuksissa vahvistettuja markkinoillepääsyoikeuksia sovelletaan jälleen tämän sopimuksen voimassaolon päättymispäivästä tai sen irtisanomispäivästä alkaen.

13 artikla

Voimaantulo ja väliaikainen soveltaminen

1) Osapuolet ratifioivat tai hyväksyvät tämän sopimuksen omien menettelyjensä mukaisesti. Tämä sopimus tulee voimaan päivänä, jona osapuolet ovat ilmoittaneet toisilleen tätä varten tarvittavien sisäisten menettelyjensä saattamisesta päätökseen.

2) Sen estämättä, mitä 1 kohdassa määrätään, unioni ja Ukraina sopivat soveltavansa tätä sopimusta väliaikaisesti sen allekirjoituspäivästä alkaen.

3) Asianomaisia tämän sopimuksen määräyksiä sovellettaessa niissä olevilla viittauksilla ”tämän sopimuksen voimaantulopäivään” tarkoitetaan tämän artiklan 2 kohdan mukaisesti ”sopimuksen väliaikaisen soveltamisen aloittamispäivää”.

Tehty bulgarian, englannin, espanjan, hollannin, iirin, italian, kreikan, kroaatin, latvian, liettuan, maltan, portugalin, puolan, ranskan, romanian, ruotsin, saksan, slovakin, sloveenin, suomen, tanskan, tšekin, unkarin ja viron sekä ukrainan kielellä, ja jokainen teksti on yhtä todistusvoimainen.

TÄMÄN VAKUUDEKSI tätä varten alla mainitut asianmukaisesti valtuutetut täysivaltaiset edustajat ovat allekirjoittaneet tämän sopimuksen.

Tehty Lyonissa … päivänä …kuuta vuonna …

Euroopan unionin puolesta

Ukrainan puolesta